

Stuart Mill

● BIOGRAFIA

- Neix a Anglaterra(1806- 1873)
- El menor d'una família de 9 germans
- El seu pare és el precursor de l'utilitarisme (economista, filòsof, deixeble de Benham)→ creu que tot allò que pot arribar a ser una persona es deu a l'educació i ho demostra amb el seu fill imposant-li una disciplina molt dura
- Mill és sotmès a un rígid programa d'estudi sota la supervisió estricta del seu pare
- A partir dels 8 anys també ha d'ensenyar als seus germans
- Es dedica a llegir els clàssics i estudiar el govern romà
- Als catorze anys es enviat a l'estranger durant 2 anys, i en tornar comença els seus estudis superiors científics a França i jurídics a Anglaterra
- Demostra l'èxit del programa educatiu del seu pare, ha desenvolupat una gran intel·ligència, però ha crescut amb el menyspreu de les emocions
- Juntament amb un gran cansament intel·lectual porten a Stuart Mill a una crisi
- La depressió li obre els ulls a una comprensió més qualitativa de la realitat→ comprèn el valor del sentiment, s'amplia el seu utilitarisme més que el de Bentham (és quantitatiu)
- La reacció a la rigidesa de la seva formació el duen a reformular els principis de l'utilitarisme→ manté la consideració de la democràcia, respecte i igualtat i introdueix la consideració de la diversitat, l'espontaneïtat, imaginació i singularitat humana
- Denúncia l'opressió a les minories, l'autoritat, els costums i convencionalismes
- Defensa el dret a la crítica lliure
- Treballa com a directiu a l'East India Company i acaba amb una confortable pensió vitalícia. Va a viure a prop d'Avignon i s'enamora de Harriet Taylor, amb qui es casa després de la mort del seu marit i que l'inspira, sobretot sorgeix d'ella la reflexió socialista
- És membre de la cambra dels Comuns d'Anglaterra un temps→ una de les propostes fou el sufragi femení

● OBRES

- escriu llibres científics, filosòfics i d'economia decisius en l'evolució d'aquestes disciplines
- Teoria èica: *Sistema de la Lògica demostrativa e inductiva*³⁰
- S'apropa al socialisme utòpic degut a la misèria obrera: *Principis d'economia-política*
- Tesi central de la seva filosofia política: *Sobre la Llibertat*
- principis ètics de la seva filosofia utilitarista: *L'utilitarisme*

● INFLUÈNCIES

- Considerat el representant filosòfic-polític de l'empirisme anglès i liberalisme polític
- S'oposa a les concepcions ascètiques del puritanisme anglès i l'acceptació resignada i pessimisme de les condicions socials del proletariat durant la revolució industrial
 - L'empirisme d'Hume i l'associacionisme psicològic del seu pare
 - L'utilitarisme del seu pare i Bentham³¹

³⁰ llibre dedicat a la filosofia de la ciència

³¹ però supera la concepció del liberalisme-mercantilista i s'orienta cap a un liberalisme-emancipatori proper al socialisme (cada vegada s'apropa més al socialisme utòpic)

- Teoria de la societat industrial de Saint-Simon
- Positivisme d'Auguste Comte→línia progressista de reformar el món i millorar la humanitat
- Alexis de Tocqueville→ idea d'una irresistible marxa de la història cap a la democràcia i el risc de la tirania

- **L'ÈTICA: EUDEIMONISME SOCIAL**

- UTILITARISMO CUALITATIVO VERSUS UTILITARISMO CUANTITATIVO

- Definició d'utilitarisme:
 - Segons la seva obra *L'Utilitarisme* es podria pensar que la seva teoria no s'allunya massa de Bentham→ qui accepta com a fonament la moral de la utilitat o principi de major felicitat, manté que les accions son correctes en mesura que tendeixen a promoure la felicitat i incorrectes si produeixen infelicitat³²
 - Com Bentham converteix la utilitat en l'únic criteri de felicitat
- La major felicitat per al major número
 - Importància del bé comú³³
 - Es basa en orientar l'acció per assolir la major felicitat en el major número:
 - Betham: la felicitat està vinculada a la quantitat de plaer→ concepció aritmètica, agregativa
 - Mill: s'allunya de Betham i diu que el més important és la qualitat dels plaers, els plaers de l'esperit són més importants que els del cos
- Fonament antropològic de la jerarquia de plaers:
 - Intenta conservar l'ètica hedonista de Bentham però traient-li el punt en el qual difereixen (moral de porcs ho diu) → respón amb la distinció de plaers
 - Els éssers humans tenen unes facultats inferiors però també superiors específiques→ la felicitat humana és inseparable de les facultats superiors³⁴
 - Aquestes facultats superiors ens aporten un plaer diferent i superior de les inferiors→ uns plaers són més valuosos i desitjables que d'altres:
 - S'estableix una jerarquia de plaers:
 1. satisfaccions intel·lectuals, altruisme i plaers emocionals
 2. plaers del cos (més vulgars)
 - Sobretot parlem de qualitat dels plaers no quantitat
 - Es diferencia entre simple satisfacció i felicitat
 - Els malentesos de l'utilitarisme estan lligats als plaers baixos
 - Més val ser un home insatisfet que un ximple satisfet
 - De la mateixa forma que un savi no vol tornar-se un ignorant, un home no vol rebaixar-se a la categoria d'animal
- Felicitat i satisfacció
 - Felicitat→ no és mera satisfacció ni un estat d'eufòria i èxtasi constant
 - Felicitat→ suposa un goig solidari: només pots ser plenament feliç si la gent al teu voltant també ho és
 - Satisfacció→ goig purament personal, no es moral, consisteix tan sols en estar bé, pertany a individus que encara no han arribat a l'autonomia moral.
 - Els elements principals d'una vida feliç són la tranquil·litat i l'emoció quan es complementen equilibradament

³² per felicitat s'entén el plaer i absència de dolor, infelicitat dolor i manca de plaer

³³ obtenció efectiva de la suma més alta possible de felicitat i satisfacció per al major nombre de persones

³⁴ la intel·ligència, la sensibilitat moral y la sensibilitat estètica

- Elements principals de l'infelicitat→ egoisme i absència de cultura intel·lectual
- Justificació de la superioritat d'uns plaers sobre d'altres: empirisme
 - Per decidir la superioritat d'un plaer ens hem de basar en l'experiència dels més competents³⁵: si un dels plaers es preferit per la majoria, independentment de qualsevol sentiment d'obligació moral de preferir-lo, aquest serà en més preferible
- Conseqüencialisme
 - només podem saber si una cosa és desitjable o indesitjable mitjançant l'anàlisi de les seves conseqüències
 - Per saber si entre dos principis morals un és millor hem de tenir en compte la quantitat i la qualitat de les seves conseqüències
- UTILITARISMO INDIVIDUALISTA VERSUS UTILITARISMO UNIVERSALISTA
 - Bo→ qualitativament desitjable i alhora socialment útil
 - L'individu o la comunitat com a frontera de recerca de la felicitat
 - Bentham (utilitarisme individualista): considera que la felicitat de l'individu s'identifica amb el de la humanitat. Anar en contra d'un desig individual es anar en contra de la humanitat de la qual forma part perquè tota satisfacció ha de ser considerada amb el mateix valor
 - Mill (utilitarisme universalista): amb l'estat actual de les nostres societats s'ha de distingir entre la satisfacció privada i el bé públic. S'ha de treballar perquè hi hagi la mínima diferència entre els dos→ sacrifici de l'individu pel bé públic ha de considerar-se la virtut més alta
 - Maximitzar la felicitat/plaer considerant els interessos de totes les persones implicades és l'objectiu de qualsevol decisió que un utilitarista considera justa
 - Cap sacrifici personal té valor per si mateix sino en la mesura que augmenta la felicitat
 - S'ha de buscar la felicitat de tots→ hi ha una sola finalitat formada pel benestar individual i el comunitari (no són dos)
 - La felicitat dels individus depèn de la dels demés→ aconseguir la felicitat de la resta implica aconseguir la pròpia
 - És útil aconseguir la felicitat del conjunt
- Hedonisme, egoisme i bé col·lectiu
 - L'útil, el bé i el gaudi s'identifiquen
 - l'Utilitarisme està relacionat amb l'hedonisme epicúric. però en comptes de buscar el plaer individual busca el col·lectiu
 - l'utilitarisme pensa que l'individu és fonamentalment egoísta però que la seva millor direcció per buscar el que és útil per a arribar a la felicitat, individualment, passa per arribar al benestar dels qui ens envolten.
 - Subordinem el benestar individual al col·lectiu
 - La millora de la societat és el camí que ha d'emprendre l'egoista i buscar el resultat que li sigui més útil i plaent→ no puc ser feliç si no ho són els que m'envolten
 - Allò bo o dolent no depèn dels motius de l'acció sino de les seves conseqüències→només importa que sigui beneficiós per a la majoria

³⁵ la gent competent que ha experimentat els plaers determina la qualitat dels plaers i ens pot orientar sobre quins són superiors→el seu judici és valuós perquè ha conegut diverses maneres d'existència i està acostumat a la reflexió i auto-observació

- buscar l'hedonisme universal és el millor que pot fer si volem una felicitat profunda i duradora més enllà de la satisfacció momentània→ s'aconsegueix la felicitat amb un món on ho sigui la majoria
 - Universalisme
 - Per a valorar un criteri o regla com a efectivament moral ha de ser universal→ ha de valorar-se imparcialment els seus interessos afectats per un determinant criteri i les conseqüències derivades de la seva aplicació han d'incrementar la felicitat general
 - La felicitat i la utilitat no es troben a la consecució de qualsevol tipus de felicitat o plaer, sinó del que major universalitat pugui tenir
 - El criteri de cerca del màxim benestar del major nombre d'individus és el criteri i el fi de moralitat
 - Pragmatisme: l'utilitat d'una cosa ve donada del que se'n faci d'ella
 - Pràctic→ valorar les coses de manera diferent segons l'ús que se'n faci
 - Allò dolent és inútil per aconseguir la felicitat i allò bo és útil per aconseguir-la³⁶
 - Es reserven el qualificatiu d'útil per a allò que usat d'una determinada manera proporciona benestar al major número
 - les coses depenen de l'utilització que se'n faci d'elles→ beneficioses/bones o dolentes/perjudicials. Algunes coses seran bones i dolentes simultàniament ja que depenen de l'utilització³⁷
- LA INDIVIDUALITAT COM UN DELS ELEMENTS DEL BENESTAR
 - Utilitarisme i dignitat humana
 - La fonamentació de l'utilitarisme és la dignitat humana
 - La felicitat implica com a primera condició la dignitat.
 - És imprescindible que hi hagi autodesenvolupament³⁸ i individualitat³⁹
 - Aquests dos elements formen la dignitat humana
 - La Individualitat com un dels elements del benestar
 - Una individualitat vigorosa i inconformista moguda per la imparcialitat en els seus judicis i per la racionalitat lògica en el pensament, és més útil a la societat que una personalitat submissa.
 - Un món d'éssers passius i satisfets en la seva obediència no pot ser un món feliç, perquè la felicitat és una funció de la diversitat→ fins i tot quan algú oprimeix un altre
- LÍMITS DE L'AUTORITAT DE LA SOCIETAT SOBRE L'INDIVIDU
 - En una democràcia pot la majoria exercir una tirania sobre les minories, de manera que la qüestió de la llibertat individual és fonamental.
 - Concepció de llibertat que li fa entendre que no pot exigir que els altres deixin d'expressar el seu disgust davant determinades conductes sempre que no imposin la seva opinió per la força.
 - *Els dos principis de la llibertat*→ pretén delimitar un domini en què els individus puguin "fer el que vulguin", on la societat no empra la coacció, ni a través de lleis, ni de forma més subtil a través de l'opinió pública.

³⁶ exemple: un ganivet en sí no és ni bo ni dolent, és bo si s'utilitza per tallar el pa i dolent per matar

³⁷ l'energia atòmica és bona (útil, benèfica) en la mesura que proporciona il·luminació a les grans ciutats i dolenta (perjudicial) en la mesura que permet fabricar bombes atòmiques o abocar residus radioactius al mar.

³⁸ capacitat de créixer ", capacitat de conèixer i, per tant, de modificar les nostres opinions

³⁹ Si la pressió de la societat sobre els individus és molt forta, ens trobarem davant una coacció i, per tant, no pot haver llibertat.

- La qüestió de la llibertat tracta de trobar la millor línia de demarcació per promoure la felicitat de tots. Per establir a aquesta frontera recorre a dos principis: principi de les circumstàncies específiques de cada cas i Principi de llibertat individual
 - **Principi de llibertat individual:** Identifica un àmbit extens d'accions en què l'individu pot fer el que vol⁴⁰
 - Concepció de llibertat d'Stuart Mill→ la part de la nostra existència que no afecta negativament sobre els altres. En aquestes accions la llibertat ha de ser absoluta.
 - Sobre la llibertat afirma: la independència de l'ésser humà és absoluta, la llibertat humana és integral i incondicional i no pot ser limitat per l'estat, ni l'opinió pública, ni la majoria
 - No vol dir que la llibertat no tingui límits, sinó que l'Estat no n'ha de fer res mentre no afecti la vida dels ciutadans
 - La llibertat es converteix en l'espai de la pròpia individualitat
 - Àmbits on la llibertat individual és fonamental: el domini intern de la consciència, la llibertat d'expressar i publicar les opinions, la llibertat dels nostres gustos i la determinació dels nostres propis fins a la llibertat d'associació entre individus.
 - Límits al principi de la llibertat individual: Mill analitza amb molt de compte les legítimes formes de pressió social sobre els individus:
 - Principi de dany:
 - la societat només pot limitar la llibertat d'una persona si aquesta amenaça de fer mal a una altra.
 - L'única raó legítima que pot tenir una comunitat per usar la força contra algun dels seus membres és impedir que faci mal a tercers.
 - L'individu no ha de donar compte a la societat dels seus actes si només l'afecten a sí mateix→ és difícil trobar un acte on les conseqüències només m'afectin a mi mateix
 - s'aplica perquè resulta útil quan es produeix efectivament algun mal "als interessos d'una altra persona"
 - Ningú ha de ser defensat contra si mateix→ coaccionar un individu pel seu propi bé, físic o moral, no constitueix una justificació suficient, hi poden haver raons per fer-li retrets, raonar-hi, persuadir o suplicar-, però no per coaccionar, ni per fer-li mal.
 - la societat no pot legislar sobre la vida privada→ la llibertat és el dret a la no-interferència de l'Estat) i la societat
 - El principi de llibertat individual només és vàlid per a les societats (civilitzades) que prenen la lliure discussió com a mitjà de millora
 - No tots els individus poden gaudir de total llibertat⁴¹
 - Avantatges→ la llibertat individual permet augmentar la felicitat dels individus, protegeix la diversitat contra tota opressió en evitar que interfereixin a la vida privada dels individus l'Estat o l'opinió pública que pretengui imposar les seves creences o costums vulgars.

⁴⁰ per exemple, la societat no tindria dret a prohibir el consum d'alcohol per a ús privat.

⁴¹ els nens no han de ser lliures, per exemple, per decidir si volen, o no, aprendre a llegir i el mateix podria dir-se d'algunes deficiències psíquiques

- **principi de les circumstàncies específiques de cada cas:** a les circumstàncies on la societat té dret a coaccionar és recomanable que no ho faci per a aconseguir millor la finalitat d'aquesta activitat ⁴²
 - Fa referència a la jurisdicció de la societat que té dret a intervenir quan les coses no funcionen⁴³
 - Per Mill, el comerç és una activitat social. Per tant, des del punt de vista dels principis, pertany a l'àmbit que pot ser regulat. Si l'activitat comercial, com a regla general, ha de ser "lliure", això no vol dir que sigui un dret natural, sinó que depèn de les circumstàncies específiques. En el context d'un Estat mínim, que garanteixi efectivament l'accés de tots al mercat en igualtat de condicions, l'Estat no ha d'intervenir en l'activitat econòmica. En determinades circumstàncies, però, l'Estat ha d'intervenir en l'economia per preservar el lliure joc de la competència i els drets dels consumidors: l'Estat té el deure de fer tot el que és susceptible d'augmentar la felicitat general.
 -
- **LLIBERTAT DE L'INDIVIDU DE PERSEGUIR LES SEVES PRÒPIES METES EN EL DOMINI PRIVAT**
 - En aquest àmbit d'aplicació de la llibertat trobem novament el liberalisme de Mill assentat sobre una base utilitarista, apel·la a "la utilitat en el seu sentit més ampli, fundada en els permanents interessos de l'ésser humà com a ésser progressiu".
 - pretén salvaguardar la llibertat que té l'individu de perseguir les seves pròpies metes en el seu domini privat recolzant-se en dues raons: permet als individus desenvolupar el seu propi potencial al seu propi aire; i en alliberar els talents genera creativitat i dinamisme, i així estableix les condicions prèvies del progrés intel·lectual i moral.
 - Així la llibertat es converteix en la capacitat per poder desenvolupar un caràcter viu, espontani, multilateral, sense temors, lliure i, alhora, racional i dirigit per un mateix → vol salvar l'aspecte creador de la personalitat i el dret a la diferència.
 - És útil allò que ajuda a créixer i desenvolupar-se a l'ésser humà com a creador de diversitat: no el que el converteix en una màquina de sumar i restar plaers
 - El seu objectiu principal és el canvi progressiu de la societat a través de l'acció dels individus lliures
- **LLIBERTAT DE PENSAMENT I DISCUSSIÓ**
 - Afirma que no és acceptable que una societat silenciï una opinió → es priva a la societat de l'oportunitat de canviar l'error per la veritat si la persona està encertada, i si és errònia, perden la més clara percepció i la impressió més viva de la veritat, produïda per la seva col·lisió amb l'error.
 - La conducta racional només és possible si l'ésser humà és capaç de rectificar les seves equivocacions per la discussió i per l'experiència.
 - defensa la veritat per si mateixa → Rebutja qui es considera superior a la gran massa.
 - la veritat d'una opinió és part de la seva utilitat → cap creença que no sigui veritable pot ser útil "

⁴² per exemple, el camp de l'economia: l'Estat podria actuar-hi, i potser en algun cas ho ha de fer, però si no ho fa les coses van millor.

⁴³ Per exemple, la forma com els pares eduquen o alimenten els fills és cosa seva; però, arribats a un cert extrem, no constitueix un problema particular dels pares, sinó que l'Estat pot intervenir, quan es va més enllà de la llibertat individual i s'entra en la jurisdicció de la societat.